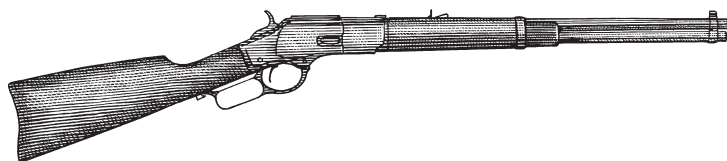

4

PUŠKA WINCHESTER VZOR 1873

„WINCHESTROVKA S PAŽBOU A MÍŘIDLY JE PODLE
mých vlastních představ po všech stránkách tou nej-
lepší zbraní, jakou jsem kdy měl, a já teď používám takřka
výhradně jen ji.“

—Theodore Roosevelt, *Rančerovy lovecké výlety*

RÁNO 5. ŘÍJNA 1892 USKUTEČNILY DVA OBCHODY
s železářským zbožím a domácími potřebami v kansaském
Coffeyville vůbec první, a dost možná i jedinou akci v ději-
nách Spojených států amerických, při níž se hromadně a zdarma
rozdávaly pušky a pistole.

Každý dospělý mohl jen tak popadnout z police palnou zbraň a pár krabiček se střelivem, aniž by musel platit či vyplňovat jakékoliv papíry. Zpráva se rozšířila přímo bleskovou rychlostí a přitáhla dav lidí, kteří se natahovali za pulty, aby si vybrali z pušek a brokovnic. Největší výhodou se staly pušky Winchester s pákovým mechanismem – elegantní zbraně, jež se od doby své vstupu na trh zhruba o devatenáct let dříve ukázaly být stejně spolehlivé jako smrtící.

Nešlo však o žádnou akci na podporu prodeje. Důvod rozdávání zbraní byl totiž jasný každému odvážlivci, který nahlédl do okna vedlejší budovy: v místní bance právě probíhala loupež. Přesněji řečeno, lupiči byli ve dvou bankách současně a pět plně ozbrojených mužů mířilo na vyděšené klienty a zaměstnance uvnitř První národní banky a Condonovy banky přímo uprostřed města. Nechvalně proslulá Daltonova banda sem totiž zavítala, aby ve zmíněných finančních ústavech provedla malý neoprávněný výběr peněz.

Winchestrovka Jesseho Jamese

Daltonovci byli tehdy tak trochu na koni. Právě úspěšně završili celou šňůru vlakových loupeží na území indiánského teritoria, kde kradli a zabíjeli v míře do té doby ojedinělé. Nehodlali však usnout

na vavřínech, a tak se rozhodli překonat sami sebe otrlým a bezostyšným kouskem ve svém starém rodném městě – za bílého dne vyloupit dvě banky najednou. Pokud jim samým bylo známo, nikdo jiný to předtím ještě neudělal. A přesně to se také stalo hlavní myšlenkou celé akce – upevnit svou pověst nejhorších hrdlořežů a zlodějů, jací se kdy proháněli po celém Západě.

Emmett, Bob a Gratton „Grat“ Daltonovi měli vztah k členům gangu James–Younger (vedenému Frankem a Jessem Jamesovými), což zčásti vysvětlovalo jejich soutěživost. Poněkud těžší bylo vysvětlit skutečnost, že jak Bob, tak Grat patřili kdysi k mužům zákona. Jejich staršího bratra Franka, zástupce místního šéfa státní policie, dokonce zabil ve službě zloděj koní. Věrnost a lojalita se však na Západě rychle měnily a Daltonovi hoši, frustrovaní nepravidelnými příjmy, se rozhodli využít svůj talent na poli zločinu.

Banka C. M. Condonova se nacházela ve středu coffeyvillského náměstí – širokého otevřeného prostoru uprostřed města. První národní banka stála hned přes cestu. Za základní pilíř svého plánu si Daltonovci zvolili konkrétní strategický bod: uzavazací sloupek blízko První národní, kde mohli nechat své koně připravené k pohodlnému útěku.

Nepočítali ovšem s jistou věcí, která se stávala stejně typicky americkou jako, dejme tomu, winchestrovky či jablkový koláč. Šlo o opravu silnic. Když totiž zmíněných pět desperátů vjelo do města, zjistili, že uzavazací sloupek byl mezitím odstraněn. Proto nechali své koně v postranní uličce několik desítek metrů od vytyčených cílů. Důležitější však bylo, že jim tento krok zkomplikoval únik a vehnal je do prostoru, kde mohli být jednoduše napadeni ze zálohy.

Na to, aby uvedenou možnost zvážili, když uzavazovali koně, byli poněkud příliš sebevědomí. S falešnými plnovousy a parukami

kráčeli přes coffeyvillské náměstí, soustředění na svůj úkol. Převleky měly zajistit, aby nikdo z kolemjdoucích nepoznal, co jsou vlastně zač a co mají za lubem. To ovšem nevyšlo. Jeden z hokynářů zametal chodník před svým obchodem přesně v okamžiku, kdy procházeli kolem, uvědomil si, že se něco chystá, a nenápadně se za nimi pustil, zatímco se banditi rozdělili a vešli do obou bank.

Mám za to, že je prozradily pušky, které měli u sebe.

„K čertu s vámi! Dejte ruce nahoru!“ zavelel Grat Dalton, když namířil svou winchestrovkou do Condonovy banky. Jeho společníci Bill Power a Dick Broadwell se za ním mezitím rozešli a Grat přikázal zaměstnancům finančního ústavu naplnit pytel na zrní hotovými penězi a stříbrnými dolary. Potom odešel k hlavnímu sejfu a nařídil jednomu z bankéřů, aby otevřel vnitřní dveře.

Bankovního úředníka Charlese Balla to přimělo pronést tu nejslavnější lež na celém Divokém západě. „Na jejich otevření ještě není čas,“ sdělil psanci a vysvětlil mu, že pokladna je zabezpečená proti vyloupení a má časový zámek, který se otevře až za deset minut. Další ze zaměstnanců vzápětí pohotově otočil klikou, aniž by za ni zatáhl.

Časové zámky už se tehdy na Západě nějakou dobu používaly a Grat s nimi byl dostatečně obeznámen, aby poznal, že jde skutečně o jeden z nich. Nevěděl však, že se tento konkrétní zámek toho dopoledne rozbil a že kdyby za kliku zatáhl sám, dveře by se jednoduše otevřely dokořán. Místo toho se nechal oblafnout.

„Deset minut počkat můžeme,“ oznámil.

Trpělivost ovšem nepatřila mezi jeho silné stránky. Brzy se začal neklidně vrtět, potom přecházel sem a tam. Nakonec vybuchl. „K čertu s vámi! Myslím, že mi lžete. A provrtám vás kulkou! Otevřete to, nebo vás zastřelím!“

Ball se držel svého příběhu.

„Kde je vaše zlato?“ dožadoval se Grat nakonec.

„Žádné nemáme,“ odtušil úředník. Poté Ball odrazil Gratův výslech proudem nesrozumitelné bankéřské hantýrky a vysvětlil mu, proč k tomu došlo.

Mezitím i Boba a Emmetta Daltonovi oklamali zaměstnanci První národní banky stojící hned za rohem, a to včetně jednoho, který tvrdil, že nezná kombinaci k sejfu. Nakonec se tedy rozhodli, že jen ztrácejí čas, a naplnili brašnu tím, co našli u klientů a v pultech pokladníků. Nešlo o žádné drobné: do pytle putovalo celkem dvacet tisíc dolarů. Daltonovci se však stejně cítili podvedení a ošizení. Kleli a křičeli, vzali si s sebou tři rukojmí jako lidské štítů a vyrazili ke dveřím.

Zdržení v obou bankách bylo dost dlouhé, aby se dobří občané města Coffeyville ozbrojili s laskavým svolením prodavačů zbraní v obchodech s železářským zbožím. Rozhodnutí dát se do boje s Daltonovými bylo zřejmě spontánní, okamžitý podnět plynoucí z daného okamžiku však někdy představuje nejlepší způsob, jak se do něčeho pustit. K místu zločinu se rychle seběhli dobrovolníci z celého města, přičemž se mnozí shromáždili u obchodu s domácími potřebami bratří Ishamových, stojícího hned vedle První národní banky. Personál Ishamových, společně s konkurenty z nedalekého železářského obchodu A. P. Boswella, pak rozdával zbraně a munici všem příchozím tak rychle, jak je stačil vytahovat z výloh.

Střelci z řad civilistů následně zaujali pozice kolem obou bank. Několik mužů k sobě srazilo pár vozů, aby si vytvořili jakýsi kryt. Vlastník jednoho z obchodů popadl ve sklepě kolt „čtyřiačtyřicítka“ a přiřklil se za dřevěnou cedulí. Jakýsi vozka vytáhl z regálu u Ishamových dvouhlavňovou brokovnici a schoval se za sloupkem, čímž

získal ničím nezakrytý výhled na První národní banku. Majitel téhož obchodu se skrčil za velkým železným sporákem před svým krámkem. Kryli ho dva z jeho prodavačů – jeden ozbrojený revolverem, druhý s winchestrovkou.

„Dávej pozor támhle nalevo!“ zakřičel Emmett na Boba, když vyšel ze dveří na chodník. Dva z coffeyvillských občanů totiž na lupiče začali pálit z winchestrovky a koltu ráže 11,2 mm od dveří drogerie bratří Rammelových. Sice netrefili, ale Daltonovi museli couvnout zpět do banky, načež se pustili do horečného hledání zadního východu. Jeden z rukojmích se jim vytrhl, rychle přeběhl přes ulici, popadl do ruky vlastní winchestrovku a připojil se k odporu proti banditům. První národní pak začala bičovat hotová smršť palby a olova.

Naproti v Condonově bance zatím Grat a jeho muži vzdali čekání na to, až se zámek otevře, a rozhodli se spokojit se stříbrem a hotovostí, načež zamířili ven. Než však stačili odejít, vtrhl do budovy nepřetržitý příval palby, vedené lidmi z města. Zatímco bankou zmítalo krupobití zhruba osmdesáti ran vypálených z pušek a brokovnic, jedna svědkyně spatřila Grata s ostatními, jak uvnitř „běhají sem a tam“. Připomnělo jí to „krysy v pasti“. Střelbu popsala jako „nepřetržitou, jako svazky vybuchujících petard a rachejtlí, vedenou jak z brokovnic, tak z pušek“. Napilno měli i ti, kteří na Daltonovce nestříleli – snažili se schovat kdekoliv, kde to bylo jen trošku možné.

Nepotřebujete být nijak zvlášť bystří, aby se z vás mohli stát bankovní lupiči, pravděpodobně je však dost užitečné nebýt tak důvěřiví a naivní, abyste uvěřili čemukoli, co vám kdo řekne. Když se Grat zeptal jednoho ze zaměstnanců Condonovy banky, jestli tam jsou nějaké zadní dveře, úředník mu zalhal a prohlásil, že existuje jen jediný východ.

„Vypadneme odsud!“ zakřičel Grat a zamířil k předním dveřím. Uvědomil si také, že stokilový pytel stříbra středem přestřelky neprotáhne, a tak ho nechal ležet a nacpal si pod šaty alespoň bankovky.

Grat a jeho dva kumpáni se poté vyřítili z jihozápadního vstupu do banky ven na ulici. Čelili bouřlivé palbě a utíkali směrem k uličce, kde měli koně, přičemž se čas od času zastavili, aby střelbu opětovali. Podle jednoho svědka prchali „s hlavami dolů, jako by proti nim vál silný vítr“.

Grat se nedostal příliš daleko, když se mu v cestě objevil šéf městské policie Charles T. Connelly. Vypálili po sobě několik ran. Zatímco většina zdrojů uvádí, že Connelly Grata zranil, psanec měl v boji navrch a městského maršála při vzájemné výměně zabil. Lupiči však měli ke koním stále ještě dost daleko.

„Ve chvíli, kdy Grat Dalton se svými společníky Dickem Broadwellem a Billem Powerem opustili banku [C. M. Condon], kterou právě vyloupili, dostali se před hlavně mužů v obchodě bratří Ishamových,“ napsal redaktor místních novin David Elliott. „Grat Dalton a Bill Power každý utrhli smrtelná zranění, načež ustoupili o dvacet kroků. Bylo vidět, jak zpod jejich šatů padají peníze, a Power se v zoufalství pokusil ukrýt v zadních dveřích přilehlého obchodu. Byly však zamčené a na jeho prosby, aby jej pustili dovnitř, nikdo neodpovídal. Držel se na nohou a svíral v rukou winchestrovku, dokud se nedostal ke svému koni. Tehdy jej další kule zasáhla do zad a on padl mrtev u nohou zvířete, které ho doneslo na jeho lupičskou pochůzku.“

V První národní si Bob s Emmettem vzali jednoho rukojmího a uprchli zadními dveřmi. Okamžitě poté zastřelili muže, který náhodou procházel kolem.

„Ty drž tašku, já budu bojovat,“ nařídil Bob svému bratrovi, když zamířili kolem rohu zpátky ke koním. „Jdi pomalu. Já dokážu napráskat celému tomuhle zatracenému městu!“

Několik desítek kroků se zdálo, že by se mu to doopravdy mohlo povést. Bob kráčel v klidu, luskal prsty a písal si. Civilisty začala kosit jeho palba. Raněné odtahovali do obchodu bratří Ishamů, který se brzy začal podobat nemocniční ordinaci nasáklé krví na oddělení první pomoci.

Lupičům se připlétl do cesty i jistý nic netušící chlapec. Jeden z nich ho odstrčil stranou s varováním: „Drž se odsud dál, hochu, nebo se ti něco stane.“

Grat, Broadwell a Power už byli v té chvíli mrtví. Ostatní dva Daltonové se dostali až do uličky, kde stáli jejich koně, a kdyby měli na své straně štěstí nebo snad poblíž příhodnou objížďku, možná by se jim podařilo upláchnout, i když jen taktak. Štěstí jim však onoho dne nepřálo, a navíc se začala projevovat také početní převaha coffeyvillských občanů.

V závislosti na vzoru a ráži dokázaly winchestrovky, kterými se místní ozbrojili, dostat skrze zaoblený trubicový zásobník do závěru až patnáct nábojů. Zatáhnete za prodloužený lučík spouště dolů, vrátíte ho zpět, pálíte – i kdyby většina lidí v Coffeyville nevyrůstala celý život s puškou, stejně by neměli problém se naučit, jak z ní střílet v zápalu bitvy. Přední část mířidel byla pevná, zadní část stavitelná, ale v boji zblízka se nejspíš dobří občané města nemuseli s mířidly obtěžovat.

Coffeyvillští rozstříleli Daltonovy hochy jednoho po druhém na kousky. Emmett se sice dostal až ke svému koni, Bob se však zapotácel a padl – provrtaný kulkami tak, že už nezvládl pokračovat dál.

„Sbohem,“ řekl Bob svému bratrovi, který se ho pokoušel odtáhnout do bezpečí. „Nevzdávej to. Hraj až do konce.“

Emmett by mu možná i vyhověl, sám však utrpěl několik zásahů a zhroutil se na prašnou zem. Odtud ho také odtáhli do ordinace MUDr. Wellse. Doktor složil přísahu chránit život, když se však dovnitř nahrnula velká část města, uvědomil si, že tihle lidé se chystají jeho pacientovi podat svou vlastní medicínu, a to na kratším konci provazu.

„Není to k ničemu, hoši. Stejně umře,“ řekl shromážděnému davu.

„Doktore, doktore, jste si jistý?“ zeptal se někdo.

„To si pište, že umře,“ odpověděl doktor. „Už jste někdy slyšeli, že by se můj pacient uzdravil?“

Rozvášněný dav se zasmál a vrátil se civět na čtyři lupiče, kteří neměli takové štěstí, aby se dostali do ordinace živí.

Daltonova banda pózující s winchestrovkou

Ti čtyři byli tak mrtví, jak jen lidé mohou být. Říkalo se, že jeden z nich „měl v sobě děr jako cedník“. Podle další zprávy „schytal“

jeden z nebožtíků 23 kusů olova. Město zachránilo své peníze a vysloužilo si místo v dějinách. Zaplatilo však až příliš vysokou cenu: zemřeli čtyři civilisté.

Zesnulé lupiče naaranžovali k fotografování a přes ně „umělecky“ položili winchestrovku. Nějaký pitomec také přišel na to, že když se pohne mrtvou paží Grata Daltona nahoru a dolů, z velké a nepřehlédnutelné díry v jeho hrdle teče krev – celá řada lidí se tedy bavila tím, že to zkoušeli.

Navzdory doktorovu odhadu na konto vlastní odborné způsobilosti přežil Emmett téměř dva tucty střelných poranění a skončil v žaláři. Po odsouzení na doživotí obrátil list, a když si odseděl čtrnáct a půl roku, dočkal se propuštění. Poté se stal hercem a spisovatelem, což byly poněkud méně nebezpečné aktivity než vylupování bank, třebaže v očích jistých lidí se zdály být skoro stejně pochybné.

Boj v Coffeyville představuje velký akční příběh, který se dnes vypráví – a poslouchá –pravděpodobně se stejným vzrušením jako zhruba před sto lety. Nebyl to však jen svist kulí, který mu dal vyniknout z pohledu dějin. Když se Coffeyvillští rozhodli loupež zastavit, nakreslili tlustou červenou čáru nejen do písku, ale napříč celým Západem. Země už neměla být divoká. Zákon a pořádek zvíťazily. Američané nekrotili jen Divoký západ, nýbrž také sami sebe.

A pokud se lidé na Západě vyvíjeli, dělo se totéž i se zbraněmi, které používali k zavádění pořádku do chaosu přírody i ke vštěpování řádu sobě samým. Winchesterovky nasazené během boje v Coffeyville totiž představovaly vrcholný okamžik ve stoletém vývoji amerických hraničářských pušek.

Americké ozbrojené síly nikdy běžně winchestrovky jako bojové zbraně nepoužívaly. Existovala pro to celá řada důvodů – od předsudků, které vůči opakovačkám chovali „papaláši“ (čili nejvyšší hodnosti), až po obtíže s nabíjením, ležel-li střelec na břicho za cha-

bým krytem. Místo toho se opakovačka v poslední čtvrtině 19. století stala víceúčelovou „pracovní“ puškou pro tisíce kovbojů, rančérů, mužů zákona a farmářů.

Ochránci stáda od Frederica Remingtona. Winchesterovky představovaly standardní výzbroj kovbojů i rančérů

Pušky s pákovým mechanismem mám opravdu rád – už od doby, kdy jsem byl dost starý, abych honil svého mladšího bratra Jeffa kolem našeho domu, kde jsme si hráli na kovboje a muže zákona. Vlastně jsem v dětství dost toužil po jeho pušce Marlin ráže 7,62 mm (.30–30).¹⁹ I já jsem měl sice pěknou opakovací pušku s odsuvným závěrem ráže 7,62 mm (.30–06), jeho pákovka Marlin mi však připomínala kovbojskou zbraň, a to ji pro mě stavělo na první místo.

Celá podstata pušky s pákovým mechanismem tkví v tom, že se náboj zasune do hlavně rychle a snadno, takže ji lze po stisknutí

¹⁹ Viz poznámku na str. 69 (pozn. překl.).

spouště hned využít tím nejlepším způsobem. Prodloužený lučik spouště je jako vnější část ústrojí napojený na páku, která vytlačí prázdnou nábojnici ven ze závěru, jakmile se za něj zatáhne směrem dolů. Vracení páky nahoru zasune na místo nový náboj. Čepy a pružiny vnitřního ústrojí, které tuhle práci zajišťují, jsou samozřejmě ukryté před zvědavými zraky. Střelec vidí a cítí jen velmi uspokojivé „cvak-cvak“, což je stejné, jako byste napsali DIVOKÝ ZÁPAD písmeny velkými jako vrata.

Spencerovka byla nejúspěšnější opakovaczkou v období občanské války, přesto však měla své meze. Jakmile se náboj dostal do komory, celá akce se beze zbytku zastavila. Než bylo možné vyslat kuli na její cestu, musel střelec ručně natáhnout kohout – obvykle palcem. Teprve potom byla puška připravená k palbě.

Nebylo by jednodušší – napadlo někoho –, kdyby se stejná páka, která náboj dopravovala na místo, mohla použít i k natažení kohoutku?

Doopravdy to bylo možné udělat. A třebaže to někomu, kdo je zvyklý na spencerovku nebo ostatní zbraně z tehdejší doby, nemusí připadat jako nic extra zvláštního, toto malé a jednoduché vylepšení přispělo k mnohem snazší a rychlejší střelbě.

O tomto uspořádání přemýšlel shodou okolností někdo už dlouho předtím, než se spencerovky dostaly až ke Gettysburgu. Henryho opakovací – taková jako typ, který Lincoln testoval v roce 1861 – používala totožný systém. Zbraň sice měla své nedostatky, avšak nápady figurující v pozadí jejího mechanismu měly solidní základ.

Na konci 60. let 19. století koupil zbytky firmy, která stvořila Spencerovu opakovaczkou, Oliver Winchester. Jedním z důvodů, proč měl k dispozici potřebné peníze, se stal úspěch jeho společnosti, která byla v té době známá jako Winchesterova společnost pro výrobu

opakovacích zbraní (Winchester Repeating Arms Company). Winchester zůstal u základní konstrukce henryovky, provedl na ní však takové množství úprav, že puška Winchester vzor 1866 byla skutečně velmi odlišným „živočišným druhem“. Ano, měla stejný rám ze slitiny bronzu jako henryovka a také ona používala náboje s okrajovým zápalem. Avšak tam, kde byla henryovka více než jen trochu nespolehlivá a vrtkavá, se puška vzor 1866 stala robustním střilejším kusem železa. Její pouzdro závěru z červeného bronzu (dělovinu) mělo žlutavý nádech, díky němuž získala i svou přezdívku „Žlutásek“ (*Yellow Boy*). Nebylo na ní však vůbec nic „žlutáskovského“.²⁰ Zásobník byl uzavřený a zbraň jste mohli nabít ze strany díky nabíjecímu otvoru. Bylo tu i několik dalších zlepšení, která pušce pomohla obstát při zátěži, jakou představovalo prostředí Hranice.

Nehynoucí slávu však firmě Winchester zajistila až její další puška, vzor 1873. Opět se jednalo o robustní zbraň, dokonce v ještě větší míře než v případě vzoru 1866, a rovněž tento model používal náboje ráže 11,2 mm (.44–40), které mu zajistily větší zastavovací efekt, zatímco jeho rozměry zůstávaly dost malé na snadné zacházení. Znamenalo to také, že jste mohli používat stejné střelivo jako u revolveru Colt Frontier. Winchestrovka prostě našla tu nejpříhodnější kombinaci, kde síla, pohodlí a víceúčelovost fungovaly v dokonalé rovnováze.

Hledání dokonalé zbraně se podobalo dlouhé, zaprášené cestě s mnoha oklikami a chybnými kroky. Jeho výsledkem se staly některé celkem slušné zbraně, třebaže žádná z nich nebyla „perfektní“. Pojem ideální zbraně se totiž odvíjí od situace, v níž se ocitnete. Někdy chcete mít k dispozici hodně ran, jindy zase jen jednu, ale pořádnou.

²⁰ Autor používá slovní hříčku. *Yellow Boy* je možné přeložit jako „žlutásek“ ve smyslu zlaté mince, *yellow* však znamená i „zbabělý“ (pozn. překl.).

Na velikosti na Pláních záleželo. Američtí osadníci, hrnoucí se z východních lesů západním směrem, rychle zjistili, že původní americké dlouhé pušky s křesadlovým zámkem a kulí ráže 8 mm se nenabíjely dost rychle a nebyly ani dost silné, aby si poradily s větší zvěří na Západě. Bizon, los, divoká ovce, medvěd grizzly či puma, na všechna tato zvířata bylo zapotřebí pušek s větším „nákladem“. A pokud jste nebyli kvalifikovaným hadím mužem či ženou, americká dlouhá puška se v sedle dost špatně nosila i používala.

A tak se na scéně objevily nové, jednoranné lovecké pušky z rodiny předovek. Nejslavnější puškou Plání se stal model vyráběný bratry Hawkenovými, puškaři z missourského St. Louis. Hawkenové zkrátili hlaveň přibližně na 75 cm a zvětšili ráži projektilu přinejmenším na 12,7 mm. Jejich zbraním to dávalo dostatečnou sílu, aby dokázaly srazit velkou zvěř i na dlouhou vzdálenost. Na otevřených pláních představovala přesnost na dálku nutnost, neboť při krásku se k cíli ze zálohy bylo dost obtížné. Zbraň si oblíbili lovci, trapeři, horalové, obchodníci i průzkumníci; nejprve s křesadlovým zámkem, pak – po roce 1835 – i jako pušku se zámkem perkusním. Hawkenovi jim říkali „pušky ze Skalisticích hor“ (*Rocky Mountain Rifles*).

Velkým šéfem mezi všemi puškami z Plání však byla „Sharpsova velká padesátka“ (*Sharps Big 50*) z doby po občanské válce, která se stala ztělesněním silné pušky pro lov bizonů. Tento exemplář přímo přispěl k utváření Ameriky, neboť poháněl závěrečnou expanzi evropských osadníků napříč kontinentem. Její střely zmasakrovaly celé miliony bizonů. Důsledky tohoto procesu byly složitě a pro indiány i zvířata nepříliš příjemné, samotná zbraň však představovala kus kvalitně odvedené práce.

Velkorážní sharpsovka stavěla na designu a pověsti jednoranné pušky zadovky s vertikálním klouzavým blokovým závěrem, vyro-

bené rovněž Sharpsem, která podávala tak dobré výkony na bitevních polích občanské války. Nový model využíval kovové náboje se středovým zápalem a projektilem o průměru 12,7 mm. Zachoval si mechanismus vertikálního blokového závěru, který uváděl do chodu lučíc spouště. Nejenže byl tento typ akce silný, ale omezoval také únik plynů po výstřelu. Celkem 75 cm dlouhá hlaveň měla osm stran, což v dané době nebylo nijak neobvyklé. Nevím, jestli byla díky tomu silnější, nebo se jen snadněji vyráběla, určitě jí to však dodávalo zvláštní nádech.

Velká sharpsovka měla dost síly, aby skolila vzdáleného bizona nebo zastavila útočícího grizzlyho. Byla i nanejvýš přesná. Celkem slušně také kopala – Národní muzeum palných zbraní ve Virginii to podává tak, že puška měla „knokautovou sílu na obou koncích“. Elmer Keith psal o pušce v roce 1940 poté, co s ní provedl celou řadu experimentů. Označil její zpětný ráz za „zpropadeně silný“ a třesnutí jejího výstřelu za „něco nezapomenutelného“, což byste tuším i očekávali při nábojnici, která měřila téměř 6,5 cm.

Hlavním cílem sharpsovky ráže 12,7 mm se stal americký bizon. Před rokem 1800 totiž většina středoamerických pastvin představovala ráj pro nesčetná stáda těchto pasoucích se obrů, přičemž 3,5 m měřící zvířata, z nichž každé vážilo až 1 000 kg, fungovala pro několik stovek tisíc indiánů jako samoobsluha. Poskytovala nejen jídlo, ale také oblečení a přístřeší. Získávaly se z nich suroviny pro výrobu válečných štítů a lodí, a dokonce i palivo či lepidlo. V roce 1830 žilo na Pláních až 50 milionů bizonů, rozdělených na severní a jižní skupiny. Jediné stádo zhruba o čtyřech milionech kusů bylo spatřeno ještě v roce 1871.

Pro příchozí bílé osadníky představoval bizon v podstatě bankomat: jeho kožešiny se prodávaly po sto dolarech. Zvířecí kůže se – s šířící se průmyslovou revolucí – používaly mimo jiné k výrobě

řemenů pro tovární šicí stroje a další výbavu. Zvířata se tak stala jen další surovinou používanou ve výrobě. Jakmile však začala mizet, mizeli s nimi i lidé, kteří na nich záviseli.

Velká sharpsovka zvládla skolit bizona na vzdálenost téměř 800 m. „Vystřelí dnes a zabije zítra,“ říkali o ní indiáni. „Sharpsovka představovala odlišný druh zbraně,“ napsal Keith McCafferty v časopise *Field & Stream* v roce 1997. „Jako původně terčové zbraně dosahující ohromné přesnosti a drtivé síly se Sharpsovy pušky staly vybranými nástroji těch, kdo přicházeli, aby hromadně masakrovali velká stáda bizonů. V tom, co lovci kožešin dělali, nebyla žádná vznešenost. Byla to mizerná práce vedoucí k rychlému výdělku, již oni sami opovrhovali, a jde o jednu ze stinných stránek našich dějin.“

Orgie plošného masakrování bizonů se po občanské válce prudce rozmohly, načež v 70. a 80. letech 19. století dosáhly vrcholu. Jejich hnacím motorem byly právě sharpsovky a další přesné, silné a dalekonosné lovecké pušky, využívající velké kovové náboje. Jediná Velká padesátka ráže 12,7 mm (.50–90), kterou vlastnil legendární lovec bizonů J. Wright Mooar, údajně sprovodila ze světa přes 22 tisíc bizonů.

Bizoni však nebyli jediným cílem, jež jste mohli s Velkou padesátkou zasáhnout. Proslulý ostřelovač Billy Dixon si s sharpsovkou připsal zásah, který proslul jako „Rána století“. Dne 27. června 1874 právě pobýval na texaské obchodní stanici Adobe Walls, když se osada stala cílem zuřivého útoku asi tisícovky indiánských válečníků. Uvnitř pevnosti se nacházela jedna žena a 28 bílých mužů (mezi nimi i mladý Bat Masterson), kteří se pokoušeli útok odrazit. Indiáni bušili do dveří a oken svými válečnými palicemi a pažbami pušek, obránci jim odolávali díky svým winchestrovkám a pistolím.

Indiány se nakonec podařilo odrazit, po druhém dni obléhání se však shromáždili k nové sérii útoků. Tehdy si Dixon vypůjčil

z dobře zásobené zbrojnice pevnosti Sharpsovu „buvolobijku“. Potom vypálil ránu, která na vzdálenost 1 405 m – jak o dva týdny později změřil tým zeměměřičů americké armády – zabila indiánského válečníka sedícího na koni. Dixonův výstřel zjevně podlomil morálku útočící indiánské skupiny, která po dvou dnech zanechala obléhání stanice. Indiáni tak utrpěli velkou psychologickou porážku. Jejich neúspěšný útok navíc přesvědčil armádu, aby vystupňovala kampaň, kterou proti nim vedla. V letech 1874–1875 následovala tzv. válka na Červené řece, po jejímž skončení byli příslušníci poražených kmenů přesunuti do rezervací v Oklahomě.

Další velkou zbraní používanou na Západě k lovu bizonů se stala klasická puška Remington s otáčivým klouzavým blokovým závěrem – jednoranná zadovka s jednoduchým, avšak neobyčejně silným mechanismem. V případě pušky s otáčivým závěrem uzavírá hlaveň závorník, který se při nabíjení otáčí směrem zpátky. Aby bylo možné nabít, kohout se natáhne až dozadu. Blok závěru se odsune, čímž se otevře komora, do níž lze následně vložit náboj. Pak ho zatlačíte zpátky na místo a jste připraveni k palbě.

Tato extrémně odolná zbraň si dokázala poradit i s většími prachovými náplněmi a rážemi, jichž bylo zapotřebí ke skolení bizonů a další velké zvěře. Dostřel a přesnost remingtonek i sharpsovek představovaly důležitou výhodu, protože lovcům umožňovaly pálit na značnou vzdálenost. Šlo o to, přesně zasáhnout cíl, aniž by si zbytek stáda uvědomil, co se vlastně děje. Danou myšlenku lze pak s určitými úpravami aplikovat i na veškeré další střelení na dlouhou vzdálenost, nejen na lov bizonů.

V roce 1875 bylo jižní stádo bizonů už téměř vyhlazeno; v témže roce – částečně v důsledku již zmíněné skutečnosti – se pak konečně vzdali mocní Komančové. Bizoni, kteří přežili, se toulali jen po

AMERICKÉ PUŠKY A PISTOLE

obou Dakotách, Montaně a Wyomingu, kde díky nim indiáni ze severních Plání odolávali náporu bílých. Tato zbývající velká loviště bizonů se měla stát jevištěm několika posledních dějství válek s indiány. Zůstává ironií osudu, že to nakonec byly právě domorodé indiánské kmeny, jež sklidily plody inovací na poli amerických palných zbraní, a to při nejslavnější konfrontaci této závěrečné hry: Custerově poslední obraně.

Lovec bizonů se svou puškou Winchester vzor 1895

Když 25. června 1876 začala v 16:15 nedaleko indiánské osady, položené u jedné z řek východní Montany, bitva u Little Bighornu, George Armstrong Custer měl pod svým velením 210 jízdních vojáků a zvědů 7. jízdního pluku armády Spojených států, kteří byli většinou vyzbrojeni jednorannými karabinami Springfield vzor 1873 „Trapdoor“ se záklopkovým závěrem.

Neuplynulo ani šedesát minut a Custer i všichni jeho muži byli mrtví. Jejich smrti předcházelo staccato praskajících výstřelů z opakovacích pušek Winchester – v rukou lakotských, čejenských a arapažských bojovníků.

Custerovým plánem, vycházejícím z chatrných zpravodajských informací i jeho vlastního chybného úsudku, bylo vzít zmíněnou indiánskou osadu rychlým útokem. Oddělená jednotka pod jeho velením se měla do boje zapojit z dalšího směru, zatímco třetí oddíl by blokoval únikovou cestu vedoucí skrze nedaleké údolí. Custer měl zjevně v úmyslu donutit indiánské válečnický žádat o mír tak, že z jejich žen a dětí udělá rukojmí a lidské štíty. Podle publicisty a spisovatele Evana S. Connella se domníval, že indiáni „budou donuceni se vzdát, protože pokud by začali bojovat, stříleli by do svých vlastních rodin“.

Custer však svá rukojmí nikdy nezískal. Místo toho jej odříznula úderná síla složená možná až z 1 500 ostřílených indiánských válečníků, pocházejících z několika kmenů. Stanul tak proti obrovské přesile nejen ve smyslu mužů, ale – a to bylo neméně důležité – i zbraní.

Springfieldské karabiny typu „Trapdoor“ v rukou a na sedlech Custerových vojáků byly recyklovanými zbraněmi z dob občanské války. Armádě totiž po skončení válečného konfliktu zůstaly na skladě spousty přebytečných mušket předovek, které se následně rozhodla upravit – do vyříznuté zadní části hlavně se vložila komora se závěrem, jenž se otevíral jako padací dveře (*trapdoor*). Do takového systému se pak kovové náboje daly nabíjet celkem rychle a za ideálních podmínek mohl voják vystřelit dvanáctkrát až patnáctkrát za minutu.

Za ideálních podmínek.

Armáda Spojených států amerických pokračovala v používání jednoranných springfieldovek typu „Trapdoor“ až do španělsko-

-americké války, a to navzdory všem důkazům o jejich nedostacích. Armádní plánovači totiž nejen pocházeli z laciného kraje, ale svým myšlením také uvízli hluboko v minulosti.

Abychom však byli spravedliví, je potřeba zmínit, že springfiel-dovky měly i několik kladných rysů. Karabiny byly dost odolné, vystřelovaly slušně velké projektily a na dlouhou vzdálenost byly přesné. Střelu ráže 11,6 mm o váze 26,2 g (.45–70–405) dokázaly se skvělým výsledkem dopravit na více než 550 m, avšak bitva u Little Bighornu čirou náhodou vyvrcholila střetnutím na rela-tivně krátkou vzdálenost. Jako většina tehdejších vojáků U.S. Army, ani Custerovi muži nebyli ve střelbě nijak zvláště vycvičeni a měli sklony svůj cíl přestřelovat – zvláště když mířili dolů z kopce. Záro-veň jim dělalo potíže znovu rychle nabít pod psychickým tlakem. Jistým druhem bojové únavy trpěly i samotné pušky: o springfiel-dovkách se vědělo, že se zasekávají, přehřívají a během střelby se zanášejí spáleným prachem.

Custerovy problémy navíc umocnila jeho vlastní taktika ve spo-jení s terénem. Křovinatá krajina skryla skutečnou velikost indián-ských sil, zatímco jeho spontánní a překotný postup, jehož cílem bylo napadení velké indiánské vesnice, dostal Custeru mimo dosah vlastních posil. Své jednotky také na bitevním poli opakovaně roz-dělil a útok zahájil, aniž by se nějak více snažil provést průzkum.

Podle indiánů, kteří se bitvy účastnili, byla Custerova „poslední obrana“ ve skutečnosti sérií pěti oddělených obranných bojů, svede-ných skupinami kavaléristů, zatímco se Custerovy linie v desetiminu-tových intervalech opakovaně hroutily a posunovaly nahoru směrem k temeni kopce. V dané chvíli dokonce opěšalí vojáci drželi takřka nepřerušovanou linii podél 800 m dlouhé terénní vlny táhnoucí se napříč svahem, vše se však změnilo, když náčelník lakotských bojov-níků Šílený kůň provedl proti jejich řadám překvapivý jezdecký útok.

Umělecké ztvárnění bitvy u Little Bighornu. Bojové síly indiánů v ní disponovaly větším počtem opakovacích – mezi nimi i winchestrovkou, kterou drží indiánský válečník v popředí – než Custerovi vojáci americké armády

„Vjeli jsme přímo mezi ně,“ prohlásil veterán od Little Bighornu Řvoucí medvěd, „a stříleli jsme je jako při lovu bizonů.“ Daniel Bílý hrom zase vzpomínal, že „jakmile pěší vojáci přešli hřeben“, on a další válečníci splasili koně Custerových mužů tak, že tito „mávali svými příkrývkami a dělali strašný hluk“. Koně kavaléristů pak s sebou odnesli většinu rezervní munice. Rudý jestřáb popsal scénu všeobecného chaosu následovně: „Prach byl hustý a my jsme viděli jen stěží. Dostali jsme se přímo mezi vojáky a hodně jsme jich zabili svými luky, šípy a tomahavky. Šílený kůň byl úplně vpředu a spoustu jich zabil svou válečnou palicí.“ Čejen Dva měsíce si vřavu vybavil takto: „Všechno promíchané: Siouxové, pak vojáci, potom další Siouxové, a všichni stříleli.“

A zatímco jejich útok nabíral na intenzitě, sbírali indiáni také pušky a pistole americké armády ležící na zemi a obírali mrtvoly o zbraně i munici, aby zvýšili svou palebnou sílu. Podle Rudého jestřába „už v té chvíli indiáni brali pušky a náboje mrtvých vojáků, které poté použili“.

Indiáni vyjeli toho dne do bitvy vybaveni značným množstvím zbraní, mezi nimiž figurovala i jejich oblíbená puška: winchestrovka. Když se pak boj začal odehrávat na menší vzdálenost, opakovačka jim poskytla významnou výhodu.

„Indiáni nasadili u Little Bighornu proti 7. jízdnímu pluku přinejmenším 47 různých typů palných zbraní,“ uvádí Doug Scott, jeden z předních historiků zabývajících se touto bitvou, který do svého studia zahrnul i archeologické nálezy. „Používali značné množství pušek typu Henry, Winchester vzor 1866 a [Winchester] vzor 1873.“ Na základě analýzy artefaktů, kterou Scott spolu s dalšími badateli v několika posledních desetiletích provedli, lze pak odhadnout, že opakovacími puškami typu Henry a Winchester 1866 nebo 1873 bylo vyzbrojeno přibližně 25 % indiánských válečníků. Dalších 25 % mělo jednoranné pušky nebo předovky nejrůznějších typů; zbývající polovina používala tradiční válečné náčiní jako palice, kopí, luky a šípy. Indiáni se k opakovačkám dostali skrz obchod, výprodeje americké vlády, nájezdy a sbíráním trofejí na bitevním poli.

Naprosté zničení Custer a jeho vojáků u Little Bighornu se stalo tím největším vítězstvím, jakého kdy indiáni proti americké armádě dosáhli. Bylo také milníkem v rámci dlouhého vyvrcholení indiánských válek, které nakonec uzavřela bitva u Wounded Knee v roce 1890, v níž vojáci téhož 7. jízdního pluku zmasakrovali více než sto padesát indiánských mužů, žen a dětí.

Mezi historiky a milovníky palných zbraní se už po celá desetiletí vedou zuřivé debaty o Custerových chybách, o alternativním

průběhu a konci bitvy u Little Bighornu a také o tom, jaký rozdíl mohlo představovat nasazení nejrůznějších zbraní. Je možné, že při ohromném počtu indiánských bojovníků, kteří proti němu stáli, by Custer stejně neměl příliš velkou šanci, bez ohledu na pušky, jež mohl mít k dispozici.

Pojďme se však přece jen pustit do rizika gaučového generálství a nabídněme Custerovi zbraň, kterou si s sebou měl vzít – převratný vynález, jež mohl zachránit život jemu i jeho vojákům.

Šlo o kulomet typu Gatling – rychlopalnou „strojní pušku“, kterou dvoučlenný tým obsluhoval pomocí kliky a jež dokázala za jedinou minutu vystřelit celé stovky projektilů. Tato zbraň byla poprvé nasazena v době občanské války a dokázala chrlit střely přímo zuřivým tempem. Custer měl přístup k baterii celých šesti „gatlingů“.

Třebaže byly těžké, daly se strojní pušky rozebrat, naložit na muly nebo koně a s jistými obtížemi přepravit i přes nerovný a drsný terén. Jejich nevýhoda spočívala v náchylnosti k zaseknutí a jiným selháním, při nasazení na zvlněných svazích se navíc mohly převrátit a rozbít na kusy.

Nebyla to však hrůzu nahánějící palebná síla, co by Custer zachránilo. Šlo o to, že neskladné gatlingy, třebaže rozebrané kvůli přepravě, by zpomalovaly jeho pochod k Little Bighornu dostatečně dlouho, aby se jeho jednotky stačily sloučit. Posily by dorazily včas a Custer by měl celé hodiny na sestavení promyšleného a souvislého bojového plánu.

Čas se však stal přesně tím důvodem, proč je Custer nechal za sebou. Domníval se, že ho budou zpomalovat.

Když o tom tak přemýšlíte, Custer možná nakonec neměl vůbec žádnou naději. Až příliš totiž spěchal, aby se potkal se svým osudem.

Winchestrovka vzor 1873, přezdívaná „puška, která dobyla Západ“, zazářila jako okamžitý hit a byla předurčena, aby se pro

firmu Winchester stala dlouhodobým bestsellerem. Prvními náboji, jež využívala, byla munice ráže 11,2 mm (.44–40) se středovým zápalem, která si získala značnou popularitu zejména u majitelů revolverů stejné ráže. Firma začala brzy nato vyrábět také pušky jiných ráží, což znamenalo, že totéž střelivo mohli do svých dlouhých zbraní a pistolí používat také ostatní majitelé.

Následovaly další modely. Winchester vyvinul například vzor 1876 se zvětšeným a zesíleným pouzdrem závěru, které umožňovalo použití větších a mnohem silnějších nábojů. Puška byla nakonec dostupná v celé řadě ráží od 10,2 mm (.40–60) až po 12,7 mm (.50–95) Express a disponovala dostatečnou silou, aby se hodila i k lovu bizonů. Vzor 1876 a následující vzor 1886 se proto staly mnohostranně použitelnými silnými zbraněmi, které současně překlenuvaly přechod mezi černým a bezdýmným střelným prachem.

Pušky Winchester s pákovou akcí byly stejně ceněným vlastnictvím rančerů a filmových hvězd i prezidentů. Páková opakovačka Winchester vzor 1892 se stala oblíbenou zbraní ostrostřelkyně Annie Oakleyové a v zavazadlech admirála Roberta Pearyho se připojila i k cestě na severní pól. Firma Winchester prodala celý milion kusů této pušky. Ještě větším kasovním trhákem se ovšem stal vzor 1894, který byl ve svých několika verzích vyroben v počtu sedmi milionů kusů, což z něj dělá vůbec nejprodávanější sportovní pušku v dějinách. Ačkoliv se původně vyráběl pro náboje s černým prachem, lehce přešel na nové bezdýmné střelivo. Ve Spojených státech se pak „kombo“ Winchester 94 ráže 7,62 mm (.30–30) stalo synonymem pro „pušku na jeleny“.²¹ Pořád si ji můžete koupit zbrusu novou, přímo z továrny.

21 „Kombo“ odkazuje k munici ráže 7,62 mm (.30–30), známé také jako „třicet-třicet“ (pozn. překl.).

Pro mě však musí být nejoblíbenějším modelem Winchesterovy opakovacíky vzor 1892. Pokud jste někdy viděli filmy s Johnem Waynem, pravděpodobně jste tuto pušku už zaregistrovali. Má nadměrně velký lučik spouště, který pod pažbou vypadá jako smyčka kovového lasa. Na rozdíl od vzorů 1876 a 1886 byla také „dvaadevadesátka“ vyrobena tak, aby mohla využívat střelivo kratších rozměrů, což hraničářům opět umožnilo nosit stejné náboje do pistole i pušky.

Jeden můj přítel měl po celá léta krásný exemplář „dvaadevadesátky“, která trůnila ve sklepe, kam ukládal své zbraně. Tato konkrétní verze byla součástí speciálně vyrobené upomínkové edice Winchester John Wayne Commemorative. Její kovové části nesly zvláštní rytí a na pažbě byl ve stříbrném medailonku Dukeův portrét.²² Pokaždé když jsem vešel do sklepa, jsem s oblibou bral zmíněnou pušku do ruky a natahoval ji. S pákou jsem pracoval tak, jako bych jezdil se samotným Dukem.

Jednoho dne jsme byli uprostřed rozhovoru a já jsem popošel směrem k pušce. Můj přítel se na mě podíval nezvyklým způsobem, a tak jsem zastavil a couvl.

„Vezmi si ji,“ řekl mi. „Je tvoje.“

„Co prosím?“

„Máš ji přece hrozně rád,“ trval na svém. „Vezmi si ji.“

„Fakt?“

„Fakt.“

Tak jsem si ji vzal. A od té doby se z ní pořád těším.

V časných ranních hodinách na Den sv. Valentýna roku 1884 seděl u postele své umírající ženy jistý mladý politik, který se pokoušel

²² Jednou z přezdívek Johna Waynea (vlastním jménem Mariona Mitchella Morrisona) byl i „Duke“ (pozn. překl.).

vnést nějaký smysl do toho, jak se jeho radost a štěstí za posledních čtyřadvacet hodin obrátily v tragédii. Zpět domů do New York City se vrátil skrz hroznou mlhu a bouři poté, co obdržel telegram, že se jeho ženě narodilo jejich první dítě. Teď v šoku zjistil, že jeho žena umírá na selhání ledvin, jemuž se tehdy říkalo Brightova nemoc. Dole ležela jeho matka v posledním stadiu tyfové horečky.

Dcera byla sice zdravá, matka i manželka však téhož dne zemřely.

Zdrcený a zcela opuštěný odešel mladý muž z politiky a dal sbohem i New Yorku. Toulal se po americkém Západě, kde hledal nový život, až se usadil jako rančer a zálesák v nehostinné rozervané krajině na území Dakoty.

Nebyl to nikdo jiný než Theodore Roosevelt. Pokračoval však dál, až se nakonec stal nejmladším prezidentem Ameriky a držitelem Nobelovy ceny míru – stejně jako doživotním členem Národního střeleckého svazu (National Rifle Association, NRA), světově proslulým lovcem velké zvěře, sběratelem zbraní a největší celebritou, jejíž podporu palné zbraně značky Winchester kdy měly. „Winchestrovka,“ napsal Roosevelt, „je po všech stránkách tou nejlepší zbraní, jakou jsem kdy měl, a já teď používám takřka výhradně jen ji.“

Jako lovec, pohybuující se ve vnitrozemí Západu, oceňoval Roosevelt u vzoru 1876 nejen jeho údernost, ale i všestrannost. „Stejně dobře se nosí, ať už jdete pěšky, nebo jedete na koni, a k rameni ji přiložíte stejně pohotově jako brokovnici,“ prohlásil o zmíněné pušce. „Je naprosto spolehlivá a vaši mušku nenaruší žádný otřes ani zpětný ráz. Současně dostřelí s přesností téměř stejně daleko, jak daleko dokáže člověk s určitou mírou jistoty vůbec zamířit.“ Poznamenal také, že winchestrovka ráže 10,2 mm (.40–60) „nese daleko a přímo, zasahuje tvrdě a je prvotřídní zbraní k lovu jelenů či antilop. Navíc ji lze účinně používat proti ovcím, losům, a dokonce i medvědům“.

Ted Roosevelt na fotografii z roku 1895 se svou oblíbenou puškou: Winchester vzor 1876 verze Deluxe

Na Západě našel Roosevelt důvod, proč jít dál. Inspirací se mu stal lov. Jakmile došlo na pušky a pistole, stával se z něj kovbojský básník. „Nikdo s výjimkou těch, kdo toho byli účastni, nemůže pochopit báječný požitek, který přináší lov v liduprázdné krajině,“ napsal Roosevelt. „Pro takového člověka existuje radost z dobře vedeného koně a dobře držené pušky. Pro něj existují ty dlouhé dny naplněné lopotou a strážní, jimž pevně čelí a jež nakonec korunuje kýžený triumf. I v pozdějších letech si navždy uchová v paměti vzpomínky na nekonečné prerie tetelící se v jasném slunci, na rozlehlé, sněhem oděné pustiny, ležící neobydlené pod šedou oblohou, na zádumčivé mokřiny, chvatný proud mocných řek, dech letního lesa, jež nikdy

neztrácí svou zeleň, borovice svírané ledovým krunýřem, zpívající pod dotykem zimního větru, peřeje hřmící mezi starobylými horskými masivy, na všechny ty bezpočetné scenerie a zvuky divočiny, její nezměrnost a tajemnost a také na ticho, líhnoucí se v jejich strnulých hlubinách.“

Za těch několik krátkých let, jež prožil na Západě, se stal z Roosevelta nefalšovaný kovboj a rančer. Krotil divoké mustangy, celých šest dní hnal po stezce tisícihlavé stádo dobytka, v šarvátce v jednom z místních saloonů zbil kovboje a pokořil i indiánské bojovníky. Roku 1886 vystopoval v divočině se svou winchestrovkou vzor 1876 v ruce tři desperáty, které následně zajal a odvedl šedesát kilometrů daleko, aby mohli být postaveni před soud.

Stal se svědkem konce americké Hranice. V roce 1890 zbývalo méně než tisíc bizonů a většina dostupných záborů už byla vykolíkována. Příroda připravila o život bezpočet lidí – stejně jako sám člověk; mnoha osadníkům a celým milionům dalších, kteří šli v jejich stopách, však otevření Západu nabízelo příležitost a svobodu. Tento rys stvořený Hranicí je stále nesmazatelně vypálen do naší národní povahy.

Co se týče Teddyho Roosevelta, Západ mu nakonec vrátil jeho vervu a elán. Znovu našel správný směr, vrátil se do politiky a založil novou rodinu. Nejprve pracoval na ozdravení newyorského policejního oddělení, poté se stal jedním z tajemníků ministra námořnictví. Když přišla válka, své místo opustil. Chtěl zažít boj. Proto dal dohromady skupinu dobrovolníků, z nichž se následně stala jedna z nejslavnějších jízdnic jednotek všech dob.

V roce 1898 pak Teddy Roosevelt uprostřed bitevní vřavy během jediné hodiny našel klíč k Bílému domu – zatímco se vyhýbal střelám z pušky, která měla Americe pomoci na její cestě stát se světovou velmocí.